

Fotoskolan

Så tar du bättre bröllopsbilder

Att fotografera bröllop är inget uppdrag du kan ta lätt på. Du har blott och enbart en chans att ta ögonblicksbilder som ska följa brudparen resten av deras äktenskap. Missar du är det kört.

text — **Amy Lagerman**

foto — **Erika Gerdemark**

Bröllopsdagen är en av brudparets viktigaste dagar. Så pass att de utser en specifik fotograf att ta minnesvärda ögonblicksbilder av dagen. Bilderna följer dem resten av deras äktenskap. Inget får gå fel. Är du det allra minsta osäker på om du kan leverera är det bäst att tacka nej. För allas skull.

EN DEL BÖRJAR drömma om det redan som små barn. Andra fångas av storheten i det först i vuxen ålder. Ytterligare andra seglar igenom hela uppståndelsen befriade från nervositet. Det handlar om bröllopsdagen. Dagen då du lovar din älskling att ställa upp i nöd och lust.

Att bevara hela dagen på bild är en självklarhet för de allra flesta, och det är inte ovanligt att de etablerade bröllopsfotograferna får bokningsförfrågningar upp till två år innan vigseln. Priset för en hel dags dokumentation kan bli nästan hur högt som helst. På bröllopsforum diskuteras summorna kontinuerligt och vanliga frågor är »varför ska jag betala 30 000 kronor när min kusin har en proffsutrustning och tar jättefina bilder?».

Svaret, fotografer emellan, är uppenbart. Det tar ofta större delen av en dag och kväll för att dokumentera ett bröllop från förberedelserna på morgonen till festligheterna på kvällen. Möjligheterna att gå åt sidan och pusta ut är i princip obefintliga, och middagen får fotografen slänga i sig när köket har tid. Under hela dagen ska bröllopsfotografen vara uppmärksam på varje liten detalj, tänka den röda tråden genom bildberättelsen och fotografera bilder av lycka och kärlek. Så snart som möjligt därefter

ska bildskörden redigeras och presenteras för brudparet. Och ansvaret väger tungt. Ett missat ögonblick går aldrig att återskapa.

Intimt bildspråk

Erika Gerdemark är en bröllopsfotograf med bas i centrala Stockholm. Hon fotograferade sitt allra första bröllop 2002 och bokas ofta med minst ett halvårs varsel.

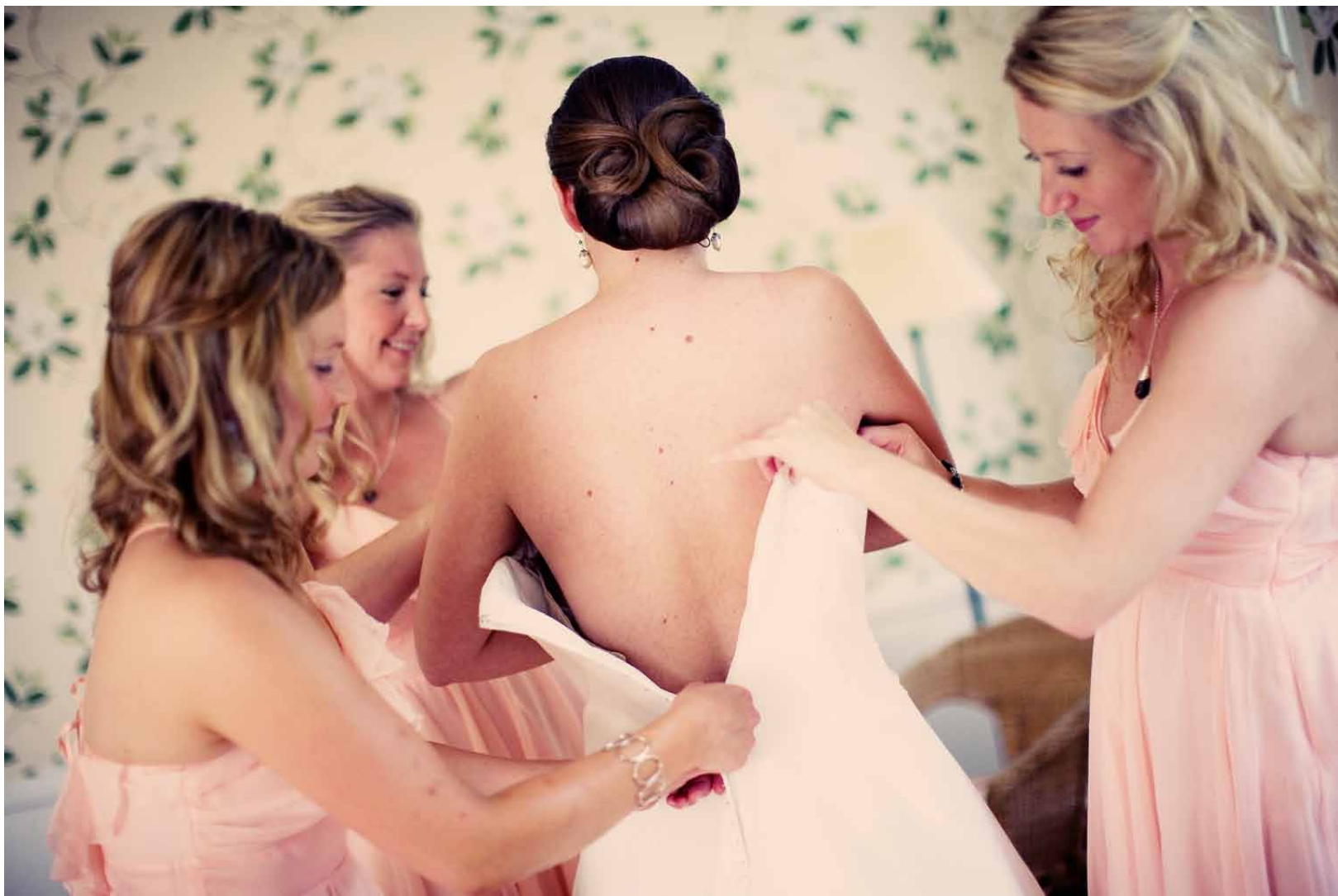
– Mina kunder anlitar mig för att få mina ögon och mitt konstnärliga uttryck på deras bröllopsdag. I samband med att de kontaktar mig erbjuder jag dem ett personligt möte, men de allra flesta har redan bestämt sig för att anlita mig om de kommer till ett möte. När vi träffas går vi igenom vilka av mina bilder de fastnat för, och om det är någon bild de inte gillar. Jag är tydlig med att jag behöver få utrymme för mitt personliga uttrycks sätt och om jag märker att brudparet försöker styra mig för mycket tackar jag nej till uppdraget.

Erikas bildspråk är intimt och kärleksspråk med pastelliga färger, och det växte fram under år av fotostudier. På gymnasiet valde hon en medielinje med fotoinriktning, och därefter läste hon fotografi på Fotoskolan i Stockholm.

UPPSKATTA REGNET

Många brudpar undrar nervöst vad som händer med bilderna om det regnar. Men såvida det inte öser ner kan regnet göra en vacker och mild bakgrund. Ta gärna med ett ljus paraply så att skuggorna inte döljer brudparets ansikten.

KLÄNNINGEN ÄR VIKTIG

Att klä på sig bröllopskläderna är en viktig och stor del av dagen. Det är då resultatet av flera månaders intensiva förberedelser får sin utlösning. Då hon och han blir ett. Men bilderna blir bara bra om bruden känner sig avslapnad tillsammans med fotografen.

Du är fotograf och du måste ta kommandot över fotograferingen. Ge brudparet uppgifter så slappnar de lättare av. Låt honom nosa på hennes hals, och henne smeka över hans kind.

Direkt efter Fotoskolan jobbade Erika som assistent åt reklamfotografen Carl-Johan Paulin, men eftersom reklamjobben detaljstyrs av art directors bestämde Erika sig för att yrket inte var menat för henne.

– Jag sa upp mig utan att ha något nytt på gång. Fast samtidigt som jag pluggade och jobbade hade jag hjälpt vänner som gift sig med bröllopsbilder. Människor runt omkring mig som sett bilderna berömde dem och uppmuntrade mig att börja jobba som bröllopsfotograf.

Erika har lockats av både fotojournalistik och modedefotografering, vilket går igen i bilderna hon tar i dag. Brudparen känns inte så flamsiga, och utbrotten av glädje sker spontant. Enda gången Erika går in och styr under ett fotograferingstillfälle är under tiden hon fotograferar porträtten.

– De flesta som är ovana att stå framför kameran känner sig tryggare när fotografen går in och registrerar dem. Därför ber jag brudgummen att mysa mot brudens hals, eller låter dem bara få stå nära varandra. De behöver inte prata eller göra något, samtidigt som jag kan gå runt dem och hitta vinklar. Samtidigt är jag inte rädd för att ändra en pose som inte fungerar.

Ibland uppstår bilden utan att Erika instruerat brudparet. Om någon blundar, eller tittar bort från kameran kan hon hejda dem och be dem göra om samma sak igen. Varje bildserie skapas utifrån det enskilda brudparet, också när Erika fotograferat flera brudpar på samma ställe tidigare.

– Jag åker alltid ut till platsen där porträttbilderna ska tas, eller där vigseln ska äga rum, någon timme innan fototillfället och rekognoserar miljön.

Järnkoll är en förutsättning

En bröllopsfotografering består av många olika moment, och medan du fotograferar bör du inte störa upplevelsen för vare sig brudpar eller gäster. För att få hjälp med flödet är det bra att känna till så mycket som möjligt på förhand. Här tar vi upp några av de viktigaste bilderna från en bröllopsfotografering.

Vid bokningen

Är du en kusin eller kompis med proffsutrustning kan det mycket väl hända att ett sprudlande brudpar frågar dig om du vill fotografera deras bröllop.

– Men om du aldrig fotograferat ett bröllop förut är det viktigt att du förmedlar det till brudparet, säger Erika. Även om brudparet säger att de inte har några förväntningar på dig så kommer de att ha förväntningar – de vill ju ändå att du ska fotografera. Du bör noga fundera på hur er relation kommer att påverkas om du misslyckas med att ta bilder på en av deras livs viktigaste dagar.

Skulle du anta utmaningen är det bra att försäkra familje- eller vänskapsbandet redan från början. Kanske kan du skriva ner förutsättningarna ni kommit överens om i ett mejl som brudparet svarar på med ett okej. Går allt sedan på tok under bröllopsdagen (kameran går sönder, objektiven blir stulna eller minneskortet brinner upp – eller alla bilderna

FUNDERAR DU PÅ ATT FOTOGRAFERA BRÖLLOP ÄR DET EN BRA IDÉ ATT TA KONTAKT MED EN BRÖLLOPSFOTOGRAF OCH BE ATT FÅ FÖLJA MED PÅ ETT JOBB INNAN DU GÅR UT SJÄLV. *Erika Gerdemark*

marskalken till fotograferingen. Dels eftersom de då kan hjälpa till att lugna brudparets nerver, men också för att fotograferingen går så mycket smidigare med några extra händer. De kan hjälpa till att hålla i brudbuketten, ringarna och även rikta en reflexskärm rätt.

Känner du till platsen ni ska fotografera på underlättar det en hel del. Var inte rädd för att fråga brudparet om de har några speciella band till någon särskild plats i området. Blanda glatt med allvar. Undvik att be dem titta in i kameran och le – det är få som klarar av att se naturliga ut efter den uppmaningen. Låt dem hellre blunda några sekunder innan de tittar in i kameran. Då får den tunna huden runt ögonen en mikropaus och blicken blir mer avslappnad.

Måste-ha-bilderna under porträttfotograferingen är ett vanligt porträtt – ett brudparet-ler-in-i-kameran-bild – som de kan ha i reserv. För även om reportagekänslan är populär och uppskattad som bildserier är det gärna det klassiska porträttet som väljs när tackkortet ska skickas ut.

En liten baksida med ett leende ansikte är att ögonen blir mer kisande, och musklerna runt munnen stela av att skratta långa stunder åt gången.

Pröva därför att stå litegrann över ditt brudpar. Kliv upp på en sten, en låg mur eller be brudparet sätta sig på en bänk eller brygga. (Be tärnan el-

Blanda stora och små motiv. Helhet med detaljer. Leta efter oväntade vinklar och nöj dig aldrig – hur trött du än är – med att fastna i rutiner.

helt enkelt blir misslyckade) har båda parter redan från början varit medvetna om riskerna. Även om det givetvis inte kommer att dämpa besvikelsen.

– Funderar du på att fotografera bröllop är det en bra idé att ta kontakt med en bröllopsfotograf och be att få följa med på ett jobb innan du går ut själv.

På morgonen

En vigsel är så mycket mer än att säga »ja» och »amen» i kyrkan. Förväntningarna rasar över brudparet direkt när de slår upp ögonen på morgonen. Bruden ska sminkas, håret fixas, klänningen och kostymen krånglas i, buketten hämtas, gästerna hitta till kyrkan och – inte minst – hela dagen förevisas. Det är egentligen nu fotograferen borde komma in i bilden. Kanske inte direkt vid uppvaknandet, men när bruden tar plats framför spegeln hos frisören. Det är nämligen där dagen börjar på allvar. Förvandlingen från tjej till brud är nästan att jämföra med en ritual och ett kärt minne för framtiden.

Blanda detaljbilder på ögonskuggan och etiketten på champagneflaskan med översiktsbilder av den skrattande bruden när hon skålar med sina tärnor. Skruva hellre upp ISO än att använda blix, och använd ett ljusstarkt objektiv. Stör inte med önskemål om konstlade arrangeringar, utan följ med i stunden. Leta efter annorlunda vinklar – kanske en spegelbild ger ett mer spännande resultat än om du fotograferar motivet framifrån. Ställ dig på en stol, eller sätt dig på huk på golvet och ta detaljbilder ur oväntade vinklar.

Porträtten

Om du får vara med och önska en tidpunkt då du får litet kvalitetstid med brudparet för porträttfotografering är en till två timmar före vigseln oslagbart. Det bästa är att be brudparet bjuda med tärnan och

Ge brudparet mikropaus. Låt dem göra mungymnastik när leendet stelnar till ett grin. Låt dem dricka och andas ut. Nerverna är ofta uppskruvade till bristningsgränsen och de kommer att uppskatta tiden de får att varva ner. Att bilderna därmed blir bättre är ett plus i kanten.

VAR OSYNLIG I KYRKAN

I kyrkan är brudparet i fokus för prästen, gästerna och fotografen. Måste-ha-bilder är från intåget, ringbytet och uttåget. Men fotografen ska helst inte märkas alls.

När du fotograferar gästerna i kyrkan kan du fundera över vad brudparet skulle vilja se. För början av ceremonin, innan vigseln, kommer de själva att missa.

ler marskalken att ha med sin en påse med en ren handduk som bruden kan sitta på, ett par sköna promenadskor, en flaska vatten och något energirikt att äta. Och en fickspegel.) När de sedan söker ögonkontakt med dig måste de titta upp, varpå ögonen öppnas upp. Ett ytterligare plus är att halsen sträcks ut och ger ett mer graciöst intryck.

Ta fotografier som både visar brudparet i miljö, och hårt beskurna bilder som visar delar av deras ansikten eller händer. Låt dem bara vara, eftertänksamhet kan vara vackert.

Gå till olika platser. Stelnar leendet får du lägga kameran åt sidan och be dem göra mungymnastik – att brumma som en bil till exempel. Be dem också blåsa upp kinderna och gäspa.

Slappna av och berätta något underhållande. Dagen är ju tänkt att gå i glädjens tecken och brudparet vill helst att också fotograferingen ska bli ett kärt minne från bröllopsdagen.

Porträtten fyller flera funktioner. Dels löser det

DU BÖR NOGA FUNDERA PÅ HUR ER RELATION KOMMER ATT PÅVERKAS OM DU MISSLYCKAS MED ATT TA BILDER PÅ EN AV BRUDPARETS LIVS VIKTIGASTE DAGAR. *Erika Gerdemark*

frågan om tackkortet, men det kan också tänkas att någon eller några bilder ska förstoras och pryda en vägg, eller sorteras in i ett album som en bildberättelse. Därför är det viktigt att du tar bilder för alla situationer. Det är en stor utmaning.

Eftersom bröllop gärna äger rum när solen klättrat en bit upp på himlen måste du tänka på att inte fräta ut den vita klänningen i bilden. Sök gärna upp skugga så har du tagit det säkra före det osäkra.

I kyrkan

Det finns olika typer av präster. Den bästa sorten är glad och njuter av ett bröllop nästan lika mycket som brudparet. En mindre rolig typ är prästen som tar även de mest ålderdomliga raderna i Bibeln på bokstavligt allvar. För att ditt uppdrag ska gå så smidigt som möjligt är det alltid nödvändigt att presentera dig för prästen så fort som möjligt. Informera om att det är du som är fotografen, att du inte fotar med blix och att du är där på uppdrag av brudparet. Fråga sedan om det är okej att du står vid sidan av brudparet så att du kan ta bilder när de byter ringar. Vanligtvis går det bra, särskilt om du samtidigt lovar att inte springa runt.

Under vigseln ska du varken synas eller höras. Det är inte okej att gå omkring under ceremonin och leta efter nya vinklar. Det är inte okej att använda blix, eller fotografera konstant från början till slut.

Innan gästerna anländer till kyrkan brukar brudparet gå avsides för att hämta andan. De missar allt som händer och sägs. Därför är det både roligt och trevligt om du förevisar de mest minnesvärda ögonblicken åt dem. Om 3-åriga Kalle verkligen somnade under farmor Kerstins kjol bör du ta en bild på det. Likaså om prästen tog några danssteg under predikstolen eller om hela kompisgänget brast ut i glädjetårar.

När kyrkklockorna börjar ringa är det lämpligt att du placerar dig någonstans längst fram i altargången. Ta bilder av brudparet medan de går fram till prästen. Smyg sedan omärkligt åt sidan så att brudparet inte riskerar att krocka med dig.

Undvik att fotografera medan prästen talar, passa hellre på när alla stämmer upp i en psalm. För att du ska veta vilka fototillfällen du har bör du lägga beslag på ett program som kan ligga uppslaget vid din kameraväska. Är solonummer inplanerade bör du fotografera dessa precis i början eller mot slutet. En massa knäpp från kameran stör.

Innan ringarna växlas brukar prästen be att få låna brudens ring för välsignelse. Här är det okej att ta en exponering. Likaså när ringarna träs över fingrarna, och om de nyblivna makarna kysser varandra efteråt. Därefter börjar det bli dags att ta sig ner till utgången. Finns det sidogångar är det lämpligt att tyst tassa igenom en sådan. Har du bara en

KÄRLEKSFULLA PORTRÄTT

Oavsett vad som händer på bröllopsdagen, oavsett om nerverna är så retade att tårarna som glimmar i ögonen är tårar av stress, är det fotografens uppdrag att fånga bilder som strålar av glädje och lycka. Ge därför brudparet en chans att varva ner och bara vara nära varandra.

väg att välja bör du passa på att ta dig till rätt position när den sista psalmen stäms upp. Eller när prästen annonserar att paret nu är man och hustru. Ta bilder när de vänder sig ut mot gästerna och när de tågar ut ur kyrkan.

Tänk på att ljuset ofta är ganska sparsamt i kyrkan, så du bör ha en kamera som hanterar höga ISO väl. Ett ljusstarkt objektiv är en räddning, samtidigt som du bör kunna zooma in en del. (Du bör ju som bekant inte röra dig alltför mycket under ceremonin.)

Tyvärr rusar priset på ett sådant objektiv i väg. Utrustningen är en viktig skillnad mellan professionella bröllopsfotografer och hobbyfotografer.

När brudparet hunnit ut genom dörrarna träder de ofta åt sidan så att gästerna kan ta plats utanför kyrkan. Det är dags att kasta ris eller blomsterblad. Tipsa gärna brudparet om att rent bildmässigt är blomsterblad att föredra framför riskorn. De senare avtecknar sig gärna som vita hårda streck på bilden.

Skruva ner ISO och ta en provexponering på trappan eller någon av gästerna. Ställ dig rakt nedanför dörren direkt så att du har en bra plats. Bland fotografierna är du viktigast den här dagen. Ställ därefter kameran på serietagning så att du får flera bilder att välja på. När blombladen svävar ner över brudparet kan du nämligen vara säker på att majoriteten av bilderna kommer att vara oanvändbara. Bladen kommer att täcka ett, två, tre eller fyra ögon. Eller munnarna. För att vara på den säkra sidan bör du alltså bränna av så många exponeringar som möjligt.

Var också säker på att du får med de första lyckönskningarna och kramarna. Familjen och de när-

maste vännerna kramas först, vilket kan vara bra att tänka på. Liksom i kyrkan är det inte ovanligt att tårar blänker i ögonvrån, vilket är ett vackert motiv. Men visa respekt när du fotograferar.

Efter vigseln

Festligheterna närmar sig och paret ska forslas till scenen för brudskålen, middagen och dansen. Självklart måste du få med bilder av allt detta. Ta hjälp av värden eller värdinnan när du ska samla ihop familjen för ett gruppfoto. Var säker på att du får med brudparet och gästerna när de skålar. Detaljbilder av maten får du samtidigt som du går ut i köket och informerar om att du är kvällens fotograf som inte kan sitta med de andra gästerna under middagen. Fråga vilken tid som passar att du kommer tillbaka och äter. När ni har kommit överens passar du på att ta bilder av tårtan och maten på faten.

Under middagen måste du hålla dig ständigt redo. Alla tal ska förevigas, liksom eventuella lekar vid borden. Stör inte gästerna med att be dem titta in i kameran, utan fotografera dem hellre från håll med tele. Undvik också här att fotografera med blix. Var vaksam på detaljerna. Brudparet kanske tar varandras händer under talen, eller håller fötterna nära varandras under bordet. Det är just den närheten som dina bilder ska visa.

Inget för nybörjare

Att fotografera bröllop är ett mycket stort ansvar. Oerfarna fotografer bör inte tacka ja till uppdragen utan att redovisa den bristande vanan.

Använd aldrig blix i kyrkan. Ju längre du kommer med naturligt ljus desto mindre stör du. Använder du dessutom ett tele har du ännu lättare att fotografera minnesvärda ögonblick utan att dina motiv distraheras av kameran.

Att efterarbeta bilderna kräver både en känsla för stil och faktiskt kunskande av programmet. Planerar du att överrätta en skiva med bildfiler till brudparet är det dessutom en god idé att rekommendera dem ett bra fotolabb.

– Men om man nu har tackat ja, och brudparet är införstådda med att fotografen saknar erfarenhet, gäller det att öva, öva och öva. Ta med kompisar ut till kyrkan och träna på att fotografera dem. Låt kompisarna fotografera dig, det ökar din förståelse för hur svårt det kan vara att slappna av framför kameran. Träna på att regissera. Ju tydligare du är, desto mer förtroende får brudparet för dig. Och kom ihåg att även om du är nervös får du aldrig låta nervositeten lysa igenom.

När bröllopet är slut, och brudparet åkt i väg på smekmånad, återstår fortfarande större delen av arbetet. För det är nu bilderna ska säkerhetskopieras, sorteras, bearbetas och framkallas. Normalt tar bildredigeringen dubbelt så mycket tid som själva fotograferingen och kräver god kunskap om bildhanteringsprogrammet.

Vilket naturligtvis också är en del av förklaringen till den professionella bröllofsfotografens prislapp. —

KVÄLLENS FESTLIGHETER

Jobba med det befintliga ljuset, och var beredd att lägga ner åtskilliga timmar på att efterredigera bilderna.

DETALJBILDER MED MAKRO

Makrobilder av ringarna inbringar ofta glada rop av glädje från det nygifta paret. En absolut måste-ha-bild.

ERIKA GERDEMARK

FOTO: ERIKA GERDEMARK

Född 1982

Bor Stockholm, kontor på Odengatan

Utrustning Canon Eos 5D, favoritobjektiven 50/1,2L och 100/2, samt makroobjektivet 50/2.5, 70-200/2.8L IS, 24-70/2.8L samt en lensbaby. Och en analog systemkamera som backup.

Webbsida www.gerdemark.se/blog

VARNING!

Att fotografera bröllop är ett mycket stort ansvar. Det kräver djupa kunskaper om både kamera och bildkomposition, samt ställer höga krav på fotografens uthållighet, observationsförmåga och sociala kompetens. Tacka absolut inte ja till att fotografera ett bröllop om du inte är säker bortom alla tvivel på att du kommer att ro det i hamn. Är du det minsta tveksam är det bättre att erbjuda dig vara en backup till en anlitad professionell fotograf.